سُورَةُ القَمَرِ (مَكيّة)

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقۡتَرَبَتِ ٱلسَّاعَةُ وَٱنشَقَّ ٱلۡقَمَرُ ﴿١﴾ ڕۆژی قیامەت نزیک بۆتەوە و مانگیش لەت بوو، (هەندێ ڕوایات
هەیە کە ئاماژەدەکات بۆئەوەی کە: خوانەناسان داوای موعجیزەیان لەپێغەمبەرﷺ کردبێت ئەویش پەنجەی
موبارەکی ڕووەو مانگ بزواندو بەویستی خوا لەت بوو بەڵام هەندێک لەموفەسرین دەڵێن: ئەم ڕووداوە
لەسەرەتای بەرپابونی قیامەتدا پێش دێت. وَإِن يَرَوۡاْ ءَايَةً يُعۡرِضُواْ وَيَقُولُواْ سِحۡرٌ مُّسۡتَمِرٌّ ﴿٢﴾ خۆ ئەگەر
ئەوانەهەر موعجیزە و بەڵگەیەک ببینن پشت هەڵدەکەن و دەڵێن: ئەمە جادوویەکی بەردەوامە. وَكَذَّبُواْ وَٱتَّبَعُوٓاْ
أَهۡوَآءَهُمۡۚ وَكُلُّ أَمۡرٖ مُّسۡتَقِرّٞ ﴿٣﴾ حەقیقەت و ڕاستی بەدرۆ دەزانن و شوێنی ئارەزووەکانیان کەوتوون، لەکاتێکدا
هەموو شت تەواو دەبێت و، هەموو کارێک کۆتایی دێت و دنیا تەواو دەبێت و بەبەرپابوونی قیامەت لەنگەر
دەگرێت. وَلَقَدۡ جَآءَهُم مِّنَ ٱلۡأَنۢبَآءِ مَا فِيهِ مُزۡدَجَرٌ ﴿٤﴾ بێگومان ئەوەندە هەواڵی تیاچوونی ستەمکارانیان
پێگەیشتووە تا داچڵەکێن (تێفکرن و لەچەوتی دەست هەڵگرن). حِكۡمَةُۢ بَٰلِغَةٞۖ فَمَا تُغۡنِ ٱلنُّذُرُ ﴿٥﴾ ئەو
بەسەرهاتانە حیکمەت و پەند و ئامۆژگاری زۆری تێدایە، بەڵام بۆ ئەوانە بێدارکردنەوە بێ سوودە. فَتَوَلَّ
عَنۡهُمۡۘ يَوۡمَ يَدۡعُ ٱلدَّاعِ إِلَىٰ شَيۡءٖ نُّكُرٍ ﴿٦﴾ گوێ مەدە بەنا پوختی ئەوانە ڕۆژێک دێت کەبانگ وبێژێک
بانگ دەکات بۆ بارودۆخێکی زۆر ناخۆش و نالەبار. خُشَّعًا أَبۡصَٰرُهُمۡ يَخۡرُجُونَ مِنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ كَأَنَّهُمۡ
جَرَادٞ مُّنتَشِرٞ ﴿٧﴾ خوانەناسان چاویان شۆڕەو شەرمەزارن، لەناخی زەویەوە دێنە دەرەوە، هەروەک لێشیاوی
کوللەی زۆر (ڕووکاری زەوی دادەپۆشن). مُّهۡطِعِينَ إِلَى ٱلدَّاعِۖ يَقُولُ ٱلۡكَٰفِرُونَ هَٰذَا يَوۡمٌ عَسِرٞ ﴿٨﴾ زۆر
بەپەلەو بەشپرزەییەوە بەدەم بانگ هێشتی کۆکردنەوەیانەوە دەچن، کافرو خوانەناسان بەیەکتر دەڵێە: وا دیارە
ئەمڕۆ ڕۆژێکی زۆر گران و سەختە ۞ كَذَّبَتۡ قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٖ فَكَذَّبُواْ عَبۡدَنَا وَقَالُواْ مَجۡنُونٞ وَٱزۡدُجِرَ ﴿٩﴾
پێش ئەمانیش قەومی نوح بروایان بەبەندەی بەڕێزی ئێمە نەکردو وتیان: شێتە، زۆریش پیاهەڵشاخان و دژایەتی
کرا. فَدَعَا رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَغۡلُوبٞ فَٱنتَصِرۡ ﴿١٠﴾ ئەویش دوای (٩٠٠) ساڵ هاناو هاواری بۆ پەروەردگاری بردو
وتی: خوایە، بەڕاستی من شکستم خواردووەو سەرکەوتنم پێ ببەخشە. فَفَتَحۡنَآ أَبۡوَٰبَ ٱلسَّمَآءِ بِمَآءٖ مُّنۡهَمِرٖ

﴿١١﴾ ئەوسا ئیتر ئێمە دەروازەکانی ئاسمانمان هاوڕێ لەگەڵ ئاوێکی خوڕدا کردوە. وَفَجَّرۡنَا ٱلۡأَرۡضَ عُيُونٗا
فَٱلۡتَقَى ٱلۡمَآءُ عَلَىٰٓ أَمۡرٖ قَدۡ قُدِرَ ﴿١٢﴾ هەموو زەویشمان کرد بەکانیاو و ئاومان لێ هەڵقوڵاند، ئیتر ناوی ئاسمان و
زەوی بەتەقدیرو ویستی خوا بەیەک گەیشتن، بەڕاستی بڕیاری لەسەر درابوو. وَحَمَلۡنَٰهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلۡوَٰحٖ
وَدُسُرٖ ﴿١٣﴾ ئەوسا نوح (علیه السلام)مان لەسەر چەند تەختەو بزمارێک هەڵگرت (مەبەست کەشتیەکەیە).
تَجۡرِي بِأَعۡيُنِنَا جَزَآءٗ لِّمَن كَانَ كُفِرَ ﴿١٤﴾ لەژێر چاودێری خۆماندا (لەناو ئەو زریانە سامناکەدا) دەهات و
دەچوو، ئا بەو شێوەیە پاداشتی ئەو کەسەمان دایەوە کەبڕوای پێ نەکرا (واتە نوح). وَلَقَد تَّرَكۡنَٰهَآ ءَايَةٗ
فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ﴿١٥﴾ بەڕاستی ئێمە ئەم بەسەرهاتەمان هێشتەوە بەبەڵگە بۆ هەموو نەوەکان... ئایا کەسێک
هەیە کەپەندو ئامۆژگاری لێ وەربگرێت؟! فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٦﴾ سەرنج بدەن چۆن بوو سزاو تۆڵەو
خەشم و قینی من لەو یاخی بووانە؟. وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا ٱلۡقُرۡءَانَ لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ﴿١٧﴾ بێگومان ئێمە
قورئانمان ئاسان کردووە بۆ (خوێندنەوە و تێگەیشتن و) ئامۆژگاری وەرگرتن، جا ئایا کەسێک هەیە درکی
حەقیقەت و ڕاستی بکات و پەندی وەرگرتبێت؟. كَذَّبَتۡ عَادٞ فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٨﴾ قەومی عادیش
بڕوایان بەپێغەمبەرەکەیان نەکرد، جا سەرنج بدەو بزانەسزاو تۆڵەی ئێمە لەو یاخیبووانە چۆن بوو؟. إِنَّآ أَرۡسَلۡنَا
عَلَيۡهِمۡ رِيحٗا صَرۡصَرٗا فِي يَوۡمِ نَحۡسٖ مُّسۡتَمِرّٖ ﴿١٩﴾ بێگومان ئێمە بایەکی بەردەوامی توندو سەخت و ساردمان
هەڵکردە سەریان لەڕۆژگارێکی شومدا (یەک حەفتەی خایاند). تَنزِعُ ٱلنَّاسَ كَأَنَّهُمۡ أَعۡجَازُ نَخۡلٖ مُّنقَعِرٖ
﴿٢٠﴾ خەڵکی هەمووی لەبێخ دەرهێنا و لەپێی خستن و دانی بەزەویدا، هەروەکو قەدی دارخورمای کلۆرو
هەڵکەنراو. فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٢١﴾ سەرنج بدەن چۆن بوو سزاو تۆڵەو خەشم و قینی من لەو یاخی
بووانە؟ . وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا ٱلۡقُرۡءَانَ لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ﴿٢٢﴾ بێگومان ئێمە قورئانمان ئاسان کردووە بۆ
(خوێندنەوە و تێگەیشتن و) ئامۆژگاری وەرگرتن، جا ئایا کەسێک هەیە درکی حەقیقەت و ڕاستی بکات و
پەندی وەرگرتبێت؟ كَذَّبَتۡ ثَمُودُ بِٱلنُّذُرِ ﴿٢٣﴾ ثمودیش هەموو بێدارکردنەوە و داچڵەکاندنێکیان بەدرۆزانی و
بڕوایان پێی نەبوو. فَقَالُوٓاْ أَبَشَرٗا مِّنَّا وَٰحِدٗا نَّتَّبِعُهُۥٓ إِنَّآ إِذٗا لَّفِي ضَلَٰلٖ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾ جا وتیان: باشە، ڕەوایە،
ئێمە شوێنی تاکەکەسێک بکەوین لەخۆمان؟! ئێمە ئەگەر بڕوا بەکەسێکی وا بکەین، ئەو کاتە ئێمە بەڕاستی
لەگومڕایی و شێتیداین؟! أَءُلۡقِيَ ٱلذِّكۡرُ عَلَيۡهِ مِنۢ بَيۡنِنَا بَلۡ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٞ ﴿٢٥﴾ ئایا ڕاستە لە نێوان ئێمەدا

وەحی و نیگا بۆ ئەو ڕەوانەکرابێت، نەخێر شتی وا نابێت، بەڵکو ئەو هەر کابرایەکی زۆر درۆزن و خۆپەرستە
و حەز بەگەورەیی دەکات!!. سَيَعۡلَمُونَ غَدٗا مَّنِ ٱلۡكَذَّابُ ٱلۡأَشِرُ ﴿٢٦﴾ سبەی دەزانن و بۆیان دەردەکەوێت
کەکێ درۆزن و خۆپەرست و خۆ بەگەورەزانە. إِنَّا مُرۡسِلُواْ ٱلنَّاقَةِ فِتۡنَةٗ لَّهُمۡ فَٱرۡتَقِبۡهُمۡ وَٱصۡطَبِرۡ ﴿٢٧﴾
بێگومان ئێمە ئەو وشترەی کەبیانوومان گرت، لەبەرد پەیدامان کرد، بەوەش تاقیمان کردنەوە، جا ــ ئەی صالح
ــ چاودێریان بکە، بزانەچی دەکەن، خۆگرو ئارامگریش بە (لەبەرامبەر کاروکردەوەی ناشرینیانەوە). وَنَبِّئۡهُمۡ
أَنَّ ٱلۡمَآءَ قِسۡمَةُۢ بَيۡنَهُمۡۖ كُلُّ شِرۡبٖ مُّحۡتَضَرٞ ﴿٢٨﴾ هەواڵیشیان بدەرێ: کە ئاوەکە بەشکراوە (ڕۆژێک بۆ ئەوان
و ماڵاتەکەیان، ڕۆژێکیش بۆ وشترەکە) ئیتر لەڕۆژی نۆبەی وشترەکەدا هەموو بەکارهێنانێکی ئاوەکە قەدەغەیە
لەوان. فَنَادَوۡاْ صَاحِبَهُمۡ فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ قەومی ناڵەبار لەتاقیکردنەوەکەدا سەرنەکەوتن و خۆیان بۆ نەگیرا
لەبەرئەوە بانگی زەلامێکی دڕیان کرد و هانیاندا بۆ سەربڕینی، ئەویش بێباکانە پەلاماری شمشێریداو سەری
بڕی. فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾ سەرنج بدەن چۆن بوو سزاو تۆڵەو خەشم و قینی من لەو یاخی بووانە؟
إِنَّآ أَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ فَكَانُواْ كَهَشِيمِ ٱلۡمُحۡتَظِرِ ﴿٣١﴾ ئەوسا ئێمەش بەیەک دەنگی بەهێزی
سامناک (دڵی هەموویانمان پچڕاند) و وەک گژوگیای وشک (کەکۆدەکرێتەوە و ژێر پێ دەکەوێت) لەناومان
بردن. وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا ٱلۡقُرۡءَانَ لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ﴿٣٢﴾ بێگومان ئێمە قورئانمان ئاسان کردووە بۆ
(خوێندنەوە و تێگەیشتن و) ئامۆژگاری وەرگرتن، جا ئایا کەسێک هەیە درکی حەقیقەت و ڕاستی بکات و
پەندی وەرگرتبێت؟ كَذَّبَتۡ قَوۡمُ لُوطِۭ بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ هۆزی لوط یش بڕوایان بەهیچ بێدار کردنەوەیەک نەکرد.
إِنَّآ أَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ حَاصِبًا إِلَّآ ءَالَ لُوطٖۖ نَّجَّيۡنَٰهُم بِسَحَرٖ ﴿٣٤﴾ بێگومان ئێمە ئەوانیشمان بەرد باران کرد
(هەروەها ژێرەو ژوریش کران)، جگەلە لوط و خاوو خێزانی ئیمانداری کەلەبەرەبەیاندا ڕزگارمان کردن. نِّعۡمَةٗ
مِّنۡ عِندِنَاۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي مَن شَكَرَ ﴿٣٥﴾ ئەو ڕزگار کردنە نازو نیعمەتێکی تایبەتی بوو لەلایەن ئێمەوە، جا هەر
ئاوا پاداشتی کەسێک دەدەینەوە کەسوپاسگوزاری کردبێت. وَلَقَدۡ أَنذَرَهُم بَطۡشَتَنَا فَتَمَارَوۡاْ بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٦﴾
بەڕاستی لوط پێشتر ئاگاداری کردین (ئەگەر بەردەوام بن لەسەر بەد ڕەوشتیان)، لەتۆڵەی توند و بەهێزی
ئێمە، کەچی گومانیان هەبوو لەو ئاگاداریە و بڕوایان پێی نەبوو. وَلَقَدۡ رَٰوَدُوهُ عَن ضَيۡفِهِۦ فَطَمَسۡنَآ
أَعۡيُنَهُمۡ فَذُوقُواْ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ ئەوخەڵکە بەد ڕەوشتە چاویان بڕیبووە میوانەکانی و (دەیانویست
دەستدرێژیان بکەنەسەر)، ئێمەش چاومان کوێرکردن، بینایان لێسەندنەوە، دە بچێژن سزاو سەرەنجامی

هوشیارکردنەوەی من . وَلَقَدۡ صَبَّحَهُم بُكۡرَةً عَذَابٞ مُّسۡتَقِرّٞ ٣٨ بێگومان سەر لەبەیانیەکی زوو سزای توندو
بەئێش چوار دەوری گرتن و دایگرتن. فَذُوقُواْ عَذَابِي وَنُذُرِ ٣٩ دە بچێژن سزاو سەرەنجامی هوشیارکردنەوەی
من (ئەی بەدڕەشت و ناپوختەکان). وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا ٱلۡقُرۡءَانَ لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ٤٠ بێگومان ئێمە
قورئانمان ئاسان کردووەبۆ (خوێندنەوە و تێگەیشتن و) ئامۆژگاری وەرگرتن، جا ئایا کەسێک هەیە درکی
حەقیقەت و ڕاستی بکات و پەندی وەرگرتبێت؟. وَلَقَدۡ جَآءَ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ ٱلنُّذُرُ ٤١ بێگومان بۆ فیرعەون و
دەست و پێوەندیشی بێدارکەرەوەکان هاتن. كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذۡنَٰهُمۡ أَخۡذَ عَزِيزٖ مُّقۡتَدِرٍ ٤٢ بڕوایان
بەهەر هەموو نیشانە و بەڵگەکانی ئێمە نەکرد، ئەوسا ڕاپێچیمان کردن و لەناومان بردن ئەویش بەدەستی قودرەتی
خوایەکی بالادەست و بەتوانا. أَكُفَّارُكُمۡ خَيۡرٞ مِّنۡ أُوْلَٰٓئِكُمۡ أَمۡ لَكُم بَرَآءَةٞ فِي ٱلزُّبُرِ ٤٣ باشە ...ئایا
کافرەکانی ئێوە ئازاترو چاکترن لەئائەوانەکە لەناومان بردن؟ یان پەیمانتان دراوەتێ لەنامە ئاسمانیەکاندا کەتووشی
ئەو بەڵایانە نابن کەباسکراون؟. أَمۡ يَقُولُونَ نَحۡنُ جَمِيعٞ مُّنتَصِرٞ ٤٤ یان دەڵێن ئێمە هەموومان کۆین و
سەرکەوتووین و شکست ناهێنین. سَيُهۡزَمُ ٱلۡجَمۡعُ وَيُوَلُّونَ ٱلدُّبُرَ ٤٥ لە ئایندەیەکی نزیکدا لەشکرو کۆمەڵیان
شکست دەهێنێت و هەڵدێن (لەغەزای بەدردا ئەو مژدەیە هاتەدی). بَلِ ٱلسَّاعَةُ مَوۡعِدُهُمۡ وَٱلسَّاعَةُ أَدۡهَىٰ
وَأَمَرُّ ٤٦ جگەلەوەش قیامەت کاتی لێ پرسینەوەیانە، کەڕۆژێکی زۆر سەختترو تاڵ ترە. إِنَّ ٱلۡمُجۡرِمِينَ فِي
ضَلَٰلٖ وَسُعُرٖ ٤٧ بەڕاستی تاوانبارو تاوانکاران لەگومڕایی و شێتیەکی زۆردا ڕۆچوون. يَوۡمَ يُسۡحَبُونَ فِي ٱلنَّارِ
عَلَىٰ وُجُوهِهِمۡ ذُوقُواْ مَسَّ سَقَرَ ٤٨ ڕۆژێک دێت کەلەسەر ڕوویان ڕادەکێشرێن لەناو ئاگری دۆزەخدا،
پێیان دەوترێت: دە بچێژن تاڵاوی دۆزەخ. إِنَّا كُلَّ شَيۡءٍ خَلَقۡنَٰهُ بِقَدَرٖ ٤٩ بێگومان ئێمە هەموو شتێکمان
بەئەندازەو نەخشەی دیاریکراو دروست کردووە. وَمَآ أَمۡرُنَآ إِلَّا وَٰحِدَةٞ كَلَمۡحِۭ بِٱلۡبَصَرِ ٥٠ فەرمانی ئێمە تەنها
یەک وشەیە دەڵێین ببە دەستبەجێ دەبێت وەک چاو تروکاندنێک. وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَآ أَشۡيَاعَكُمۡ فَهَلۡ مِن
مُّدَّكِرٖ ٥١ بێگومان ئێمە زۆر لەپێشینانی خوانەناسی وەک ئێوەمان لەناو بردوە، جا ئایا کەس هەیە دەرس و
عیبرەت و پەندو ئامۆژگاری وەربگرێت. وَكُلُّ شَيۡءٖ فَعَلُوهُ فِي ٱلزُّبُرِ ٥٢ هەرچی کارو کردەوەیەک کەئەنجامیان
داوەلە (لوح المحفوظ) و لەلای فریشتە چاودێرەکان تۆمارکراوە. وَكُلُّ صَغِيرٖ وَكَبِيرٖ مُّسۡتَطَرٌ ٥٣ هەرچی وردو
درشت هەیە، لەکارو کردەوەیان نووسراوەو تۆمارکراوە. إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَنَهَرٖ ٥٤ بێگومان پارێزکاران و

خواناسان لەناخ و ڕوبارو تاڤگەکاندا ژیانی پڕ لەبەختیاری و کامەرانی هەمیشەیی دەبەنەسەر. فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِندَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ ۝٥٥ لە شوێنی ڕاست و پەسەندان لای پادشای بەدەستەوە .....